

AİLE ZİYARETLERİNİN ÖĞRENCİLERİN OKULUNA VE AİLESİNE YÖNELİK TUTUMUNA ETKİSİ*

Abdullah KAPLAN**

Mesut ÖZTÜRK***

Eren ERTÖR****

Özet

Bu çalışmada öğretmenlerin, öğrencilerin evlerine yaptığı aile ziyaretlerinin öğrencilerin aileleri, öğretmenleri ve okul idaresine yönelik tutumları üzerindeki etkisini araştırmak amaçlanmıştır. Bu yöntem ile 2011- 2012 eğitim öğretim yılının ilk döneminde Ağrı'da bir ilköğretim okuluna devam eden (6-8. Sınıf öğrencileri) 72 öğrenci amaçsal örnekleme yöntemi ile seçilmiş ve çalışma dört aylık bir süreçte gerçekleştirilmiştir. Çalışmanın uygulanmasında sınıf rehber öğretmeni başta olmak üzere okul rehber öğretmeni ve okul idarecileri de bazı aile ziyaretlerine katılmışlardır. Çalışmada araştırma yöntemi olarak gerçek deneysel desenlerden ön test- son test kontrol gruplu seçkisiz desen kullanılmıştır. Uygulanan son test sonuçlarına göre aileye yönelik tutumda, öğretmenlere yönelik tutumda ve okuldaki diğer kişilere yönelik tutumda deney grubunun kontrol grubundan daha olumlu tutuma sahip olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu çalışmanın sonucunda öğretmenler tarafından gerçekleştirilen aile ziyaretlerinin öğrencinin okula yönelik tutumunu olumlu etkilediği sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Okula yönelik tutum, aile ziyareti, okul- aile işbirliği

Giriş

Aile toplumun temel taşıdır (Gunindi, Tezel Sahin ve Demircioğlu, 2012). Toplumlarda demokratik katılım anlayışının artmaya başlamasına bağlı olarak geleneksel aile sistemiyle beraber eğitim de değişime uğramaktadır. Değişen aile yapısıyla beraber Türkiye'de çekirdek aile oranı da artmakta (Yavuz ve Yüceşahin, 2012), bunun doğrudan sonucu olarak, çocuğun bireysel gelişimi eskiye nazaran daha fazla ön plana çıkmaktadır. Okul öncesi eğitime kadar evde yetişen çocuk sosyal ve kültürel temelleri ilk olarak ailesinde kazanacaktır. Okul öncesi eğitimle başlayan eğitim sürecindeyse çocuğun sosyalleşmesi ve kültürün kazanılması artık aileden çok okulun sorumluluğuna girecektir. Buna rağmen her ne kadar çocuk bu süreçte evde geçirdiği zamandan daha fazlasını okulda geçiriyor olsa da sınıflardaki öğrenci sayısının

* Bu çalışmanın bir bölümü 11. Ulusal Sınıf Öğretmenliği Eğitimi Sempozyumunda sunulmuştur.

** Doç. Dr.; Atatürk Üniversitesi, İlköğretim Matematik Eğitimi ABD, Erzurum

*** Öğretmen; Bilim ve Sanat Merkezi, Gümüşhane

**** Öğr. Gör.; Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi, Çocuk Gelişimi Bölümü, Ağrı

çok da az olmadığı düşünüldüğünde çocuğun daha fazla paylaşım içinde olacağı kişiler yine aile fertleridir. Bu bağlamda öğrencinin eğitiminde ailenin önemli bir rol oynadığı unutulmamalıdır (Baker, Piotrkowski ve Brooks- Gunn, 1999). Ancak çocuğun eğitiminde sadece aile veya sadece okul tek başına yeterli unsurlar olarak görülmemektedir (Özeke Kocabaş, 2005; Özeke Kocabaş, 2006). Aksine okul- Aile ilişkilerinin kopuk olmasıyla öğrencinin okulda kazanacağı olumlu bir davranış aile ortamında bozulabilir (Çelenk, 2003).

Eğitimde okul- aile ilişkileri ve öğretmen veli ilişkileri ön plana çıkmaktadır (Atabey ve Tezel Şahin, 2009; İpek, 2011). Okul- aile ilişkilerinde okul ve veliler birbirlerinin beklentilerinin farkında olmalı ve sorunlarını önemsemelidirler. Anne-babalar çocuklarının ilgi ve ihtiyaçlarını daha kolay tespit ederek öğretmenleriyle paylaşım içinde olabilir. Öğrencinin problemlerinin okul- aile iş birliği ile çözülmesi ailenin çocuğa nasıl davranması gerektiği konusunda fayda sağlayabilir (Özgan ve Aydın, 2010). Ayrıca okul- aile ilişkisinin iyi olması, öğrenci için iyi bir sosyal model örneği olabilir. Literatürde birçok çalışma okul- aile etkileşiminin öğrencinin tutumları, akademik başarısı ve öğrencinin gelişimini olumlu yönde etkilediğini göstermiştir (Bean, Bush, McKenry ve Wilson, 2003; Keçeli- Kayıslı, 2008; Wanat, 1997; Yazar, Çelik ve Kök, 2008). Döş (2011)' e göre ise öğrencilerin okuldaki akademik başarısının artırılmasında en temel faktör aileleridir ve Okul ile iletişim içinde bulunan ailelerin çocuklarının başarı ortalamalarının daha yüksek, problemli ailelerde yetişen çocuklarınsa başarı ortalamaları daha düşüktür. Ömeroğlu ve Can Yaşar (2005) da okul öncesi eğitim programları ne kadar iyi hazırlanırsa hazırlansın aile desteği olmadığı sürece başarılı olması beklenmemektedir.

Yapılan çeşitli çalışmalarda öğrencilerde oluşan istenmeyen davranışların en önemli sebebi aileye bağlı nedenlerdir (Çelikkaleli, Balcı, Çapri ve Büte, 2009). Okul- aile işbirliği ile öğrencide istenen davranışlar sağlanabilir (Cömert ve Güleç, 2004; Yazar, Çelik ve Kök, 2008). Okullarda oluşan disiplin sorunları ailenin katılımı ile engellenebilir (Aslanargun, 2007; Balkar, 2009; Ceylan ve Akar, 2010; Korkut, 2004). Bunun yanı sıra aile katılımının faydalarını Aydoğan (2006), öğrencinin tüm alanlardaki başarısını arttırdığını ve ahlakını geliştirdiğini, akademik başarısızlık ve okulu terk etme risklerini azalttığını çocukların sosyal uyumlarını etkilediğini ve davranış değişikliği yaşattığını belirtmiştir.

Eğitimde aile katılımı ve öğretmen aile modeli ilk kez İsrail ve Amerika' da okula gitme yaşına gelmemiş çocuklarda başlamış, okulöncesi döneme yayılmış ve tüm dünya ülkelerine hızla yayılmasıyla beraber daha büyük yaşları da kapsamına almıştır. Bu modeller çerçevesinde çocuğun bireysel becerilerinin ortaya çıkarılması amaçlanmaktadır (Baker, Piotrkowski ve Brooks- Gunn, 1999).

Ülkemizdeki okullarda velilerin okullarda para isteneceği gibi düşüncelerinden veya öğretmenlerin velilere karşı tutumlarından dolayı velilerin okula uğramada isteksiz oldukları görülmektedir (Tezel Şahin ve Ünver, 2005; Yıldırım ve Dönmez, 2008). Bu isteksizlik okul- aile işbirliğinin önünde bir engeldir. Aile katılımının eğitimdeki olumlu etkilerini yansıtabilmek, işbirliğinin önündeki engelleri aşmak için ailenin katılımını sağlamaya yönelik çeşitli yollar denenmelidir. Bu yollardan bazıları ebeveyn toplantıları, bireysel görüşmeler ve aile ziyaretleridir (Şahin ve Turla, 2003).

Aile ziyaretlerinin yapılması okul- aile işbirliğinin sağlanmasında etkili olabilir (Balkar, 2009; Çelenk, 2003a; Çelenk, 2003b; Çelik, 2005; Gülcan ve Taner, 2011;

Kahraman ve Derman, 2011; Sevinç, 2003). Okula yönelik tutumları olumsuz olan bir ailenin veya öğrencinin okula yönelik tutumlarını olumluya çevirerek öğrencinin istenmeyen davranışlarda bulunmasını engelleyebilir ve ailenin okulla beraber hareket etmesini sağlayabilir. Aynı zamanda çocuğunun okumasına çok fazla önem vermeyen ailelerde farklı düşünmeye başlayarak çocuklarına daha elverişli öğrenme ortamı hazırlanabilir (Çelik, 2005). Gülcan ve Taner (2011), yaptıkları çalışmada aile ziyaretlerinin okula uyum ve ders başarısı üzerine olumlu etkisi olduğu sonucunu ortaya koymuşlardır.

Aile katılımının artırılması çeşitli kurumlar tarafından bilinçli ve organize bir şekilde uygulanmalıdır (Tezel Şahin ve Ünver, 2005). Bu araştırma ile Ağrı İl Milli Eğitim Müdürlüğü tarafından aile ziyaretleri ile ailenin katılımının sağlanması amacıyla düzenlenen "Yarın Sizdeyiz" projesinin, öğrenciler üzerindeki etkileri deneysel olarak incelenerek, aile ziyaretlerinin etkili olup olmadığı ortaya koyulup, bu doğrultuda öğrencilerin okula yönelik tutumlarını arttırmada öğretmenlere alternatif bir çözüm oluşturması yönüyle önemlidir.

Bu çalışma, öğrencilerin evlerine yapılan aile ziyaretlerinin öğrencilerin aileleri, öğretmenleri ve okul idaresine yönelik tutumları üzerindeki etkisini araştırma amacıyla yapılmıştır. Bu amaç doğrultusunda aşağıdaki alt probleme cevap aranmıştır:

Aile ziyareti yapılan grup ve aile ziyareti yapılmayan grubun "aile", "öğretmen" ve "okul idaresi" ne karşı son test puan ortalamaları arasında anlamlı fark var mıdır?

Yöntem

Bu bölümde araştırmanın modeli, çalışma grubu, veri toplama araçları, verilerin analizi ve deneysel süreç hakkında bilgi verilecektir.

Araştırma Modeli

Çalışmada öncelikle çalışmanın amacını derinlemesine incelemeye imkân verebilecek sosyal statü olarak orta düzeyli ailelerin bulunduğu bir okuldan rasgele bir denek havuzu oluşturulmuş, bu denek havuzundaki öğrenciler iki gruba rastgele ayrılmıştır ve bu gruplardan biri deney diğeri kontrol grubu olarak atanmıştır. Gruplardan ikisine çalışma öncesinde ön test uygulanmıştır. Deney grubundaki öğrencilerin evlerine, bir tane idareci, okul rehber öğretmeni, sınıf rehber öğretmeni ve öğrencinin dersine giren öğretmenlerden herhangi ikisi ziyarette bulunmuşlardır. Kontrol grubuna ise herhangi bir işlem uygulanmamıştır. Uygulamanın sonunda ön test olarak uygulanan test, son test olarak da uygulanarak gerçek deneysel desenlerden ön test- son test kontrol gruplu seçkisiz desen kullanılmıştır. Bu desende aynı denekler kullanıldığı için hata oranı azalıp istatistiksel güç artacaktır (Büyüköztürk, Kılıç-Çakmak, Akgün, Karadeniz ve Demirel, 2010).

Çalışma Grubu

Çalışma 2011- 2012 eğitim öğretim yılının ilk döneminde Ağrı ilinde seçkisiz olmayan örnekleme yöntemlerinden amaçsal örnekleme yöntemi ile seçilen bir ilköğretim okuluna devam eden 6-8. Sınıf öğrencileri arasından rastgele seçilen 72 öğrenci ile yürütülmüştür.

Veri Toplama Araçları

Çalışmada verilerin toplanmasında Malecki, Demaray ve Elliot (2004) tarafından hazırlanan ve Cırık (2010) tarafından Türkçe' ye çevrilerek geçerlik güvenilirlik çalışmaları yapılmış olan "Çocuk ve Ergenler için Sosyal Destek Ölçeği" anketinin "Aile", "Öğretmenleri", "Okuldaki diğer insanlar" bölümleri bu çalışmada veri toplama aracı olarak kullanılmıştır.

Cırık (2010) tarafından yapılan çalışmada bu ölçek için elde edilen sonuçlardan bizim çalışmamızda kullandığımız bölümlerle ilgili veriler şöyledir: Ölçeğin İngilizce ve Türkçe formlarından elde edilen puanlar arasında 0,93 ile 0,98 arasında değişen, toplam puanında ise 0,95 düzeyinde, p (0,01) anlamlı ilişki bulunmuştur. Çalışmanın geçerlik ve güvenilirlik çalışmaları 1517 öğrenci ile yapılmıştır. Geçerlik çalışması için yapılan faktör analizi sonucunda her faktörde 12 madde olmak üzere, öz değeri 1 den büyük 5 faktör altında toplanmıştır. Çalışmamızda bu 58 faktörden 3 ü kullanılmıştır.

Çalışma 6., 7. ve 8. Sınıflarla yapıldığından bizim için önemli olan ölçeğin 6., 7. ve 8. Sınıflar için elde edilen sonuçlarıdır ve bu bölümde verilen değerlerde sadece bu sınıflar için Cırık (2010) tarafından bulunan değerlerdir. Açıklayıcı faktör analizi ile ölçeğin açıkladığı varyans miktarı %57,91 dir. Faktörlerin açıkladığı varyans miktarlarına bakıldığında "Aile" faktörünün varyansın 9,93 ünü; "Öğretmenler" faktörünün 10,69 unu; "Okuldaki diğer insanlar" faktörünün 13,63 ünü açıkladığı görülmektedir. Maddelerin ortak faktör varyansları 0,35 ile 0,74 arasında değişmektedir. Faktörlerin öz değerleri incelendiğinde "Aile" faktörünün öz değerinin 2,98; "Öğretmenler" faktörünün öz değerinin 3,25; "okuldaki diğer insanlar" faktörünün öz değerinin 17,80 olduğu ortaya koyulmuştur. Faktörlerin yük değerleri "Aile" faktörünü oluşturan maddelerin 0,53 ile 0,70; "öğretmenler" faktörünü oluşturan maddelerin 0,61 ile 0,72; "okuldaki diğer insanlar" faktörünü oluşturan maddelerin 0,71 ile 0,83 aralığında değişmektedir. Güvenirlik çalışmasında faktörlerin Cronbach Alfa katsayıları 0,89 ile 0,95 arasında değişmekte, madde bırakmalı Cronbach Alfa katsayıları ise 0,88 ile 0,95 arasında değişmektedir. Maddelerin düzeltilmiş madde toplam korelasyonları 0,50 ile 0,82 arasında değişmektedir. Ölçeğin kararlılık anlamındaki güvenilirliğini belirleyen dış tutarlılığı incelemek amacıyla test- tekrar test yapılmış ölçeğin tüm maddelerinde 0,72 ile 0,98 arasında değişen değerlere ulaşılmıştır.

Çalışmada bu maddeler 5 li likert ölçekte uygulanmıştır. Bu testin her bir bölümü için alınabilecek en düşük puan 12 iken, en yüksek puan 60 dır.

Verilerin Analizi

Çalışmada elde edilen veriler iki farklı örneklem grubundan elde edilmiş, iki ortalama arasındaki farkın anlamlı olup olmadığını test etmek için bağımsız t- testi kullanılmıştır (Çepni, 2010; Küçüksille, 2009). Çalışmanın ön test sonuçları SPSS 16.0

paket programında bağımsız t- testi kullanılarak grupların eşit olup olmadığına bakılmıştır. Son test sonuçlarına da yine bağımsız t- testi ile bakılarak aile ziyaretleri yapılan grupla, aile ziyareti yapılmayan grubun tutumları arasındaki farkın anlamlı olup olmadığına bakılmıştır.

Deneysel Süreç

Bu çalışma Ağrı İl Milli Eğitim Müdürlüğü tarafından hazırlanan “Yarın Sizdeyiz” projesi kapsamında yapılmıştır. Projenin uygulamasında öğrenci velilerine önceden haber verilerek okul idarecilerinden birisi, öğrencinin sınıf rehber öğretmeni, okul rehber öğretmeni ve dersine giren öğretmenlerden en az birisi ile aile ziyareti yapılmıştır. Ziyaret formu doldurularak ziyaret kayıt altına alınmıştır. Aileye haber vermeden gidildiğinde, öğretmen istenmeyen bir durumla karşılaşabilir, öğretmene beklenmeyen bir tepki verilebilir ve bu durumların sonucunda öğrenci kendini suçlu hissedebilir. Ziyaret formu ile öğrencinin gelişimi daha objektif bir biçimde gözlenebilir (Gülcan ve Taner, 2011).

Çalışma eylül ayının 4. haftasında başlamış ve ilk olarak hem kontrol hem deney grubuna ön test uygulanmıştır. Ön testlerin ardından kontrol grubuna herhangi bir uygulama yapılmazken, deney grubundaki öğrencilere ekim ayının 1. haftasından ocak ayının 3. haftasına kadar aile ziyaretleri yapılmıştır. Uygulamanın ardından ocak ayının 3. Haftasında her iki gruba son test uygulanmıştır.

Deney ve kontrol gruplarının “aile” ye yönelik ön test puan ortalamaları arasında anlamlı farklılık olup olmadığını belirlemek amacıyla yapılan bağımsız t- testi sonuçları Tablo.1. de verilmiştir.

Tablo 1: Deney ve kontrol grubunun aileye yönelik ön test sonuçları

Grup	N	X	SS	t
Deney	36	48,69	7,448	0,842
Kontrol	36	47,22	7,392	

SD=70 p>0,05

Tablo 1’ e göre deney grubu ön test puan ortalaması ($\bar{x} = 48,69$ SS =7,448) ve kontrol grubu ön test puan ortalaması ($\bar{x} = 47,22$ SS = 7,392) dir. Deney ve kontrol gruplarının aileye yönelik ön tutum puanları arasındaki farkın anlamlı olmadığı bulunmuştur ($p=0,403>0,05$). Bu bulgu deney ve kontrol grubunun uygulama öncesindeki “aile”ye yönelik tutum düzeylerinin denk olduğunu ve gruplar arasında anlamlı farklılık olmadığını göstermiştir.

Deney ve kontrol gruplarının “öğretmenler” e yönelik ön test puan ortalamaları arasında anlamlı farklılık olup olmadığını belirlemek amacıyla yapılan t- testi sonuçları Tablo.2. de verilmiştir.

Tablo 2: Deney ve kontrol grubunun öğretmenlere yönelik ön test sonuçları

Grup	N	X	SS	t
Deney	36	46,17	5,755	1,752
Kontrol	36	43,61	6,596	

SD=70 p>0,05

Tablo 2' ye göre deney grubu ön test puan ortalaması ($\bar{x} = 46,17$ SS = 5,755) ve kontrol grubu ön test puan ortalaması ($\bar{x} = 43,61$ SS = 6,596) dır. Deney ve kontrol gruplarının öğretmenlere yönelik ön test puan ortalamaları arasındaki farkın anlamlı olmadığı bulunmuştur ($p=0,084>0,05$). Bu bulgu deney ve kontrol grubunun uygulama öncesindeki “öğretmenler” e yönelik tutum düzeylerinin denk olduğunu ve gruplar arasındaki farkın anlamlı olmadığını göstermiştir.

Deney ve kontrol gruplarının “okuldaki diğer insanlar” a yönelik ön test puanları arasındaki farkın anlamlı olup olmadığını belirlemek amacıyla yapılan t- testi sonuçları Tablo 3 'te verilmiştir.

Tablo 3: Deney ve kontrol grubunun okuldaki diğer insanlara yönelik ön test sonuçları

Grup	N	X	SS	t
Deney	36	41,00	10,540	0,615
Kontrol	36	39,36	12,012	

SD=70 $p>0,05$

Tablo 3' e göre deney grubu ön test puan ortalaması ($\bar{x} = 46,17$ SS = 5,755) ve kontrol grubu ön test puan ortalaması ($\bar{x} = 43,61$ SS = 6,596) dır. Deney ve kontrol gruplarının okuldaki diğer insanlara yönelik ön test puan ortalamaları arasındaki farkın anlamlı olmadığı bulunmuştur ($p=0,540>0,05$). Bu bulgu deney ve kontrol grubunun uygulama öncesindeki “okuldaki diğer insanlar” a yönelik tutum düzeylerinin denk olduğunu ve gruplar arasında anlamlı farklılık olmadığını göstermiştir.

Bulgular

Deney ve kontrol gruplarının “aile” ye yönelik son test puan ortalamaları arasında anlamlı farklılık olup olmadığını belirlemek amacıyla yapılan bağımsız t- testi sonuçları Tablo.4. de verilmiştir.

Tablo 4: Deney ve kontrol grubunun aileye yönelik son test sonuçları

Grup	N	X	SS	t
Deney	36	50,75	3,981	3,824
Kontrol	36	46,89	4,566	

SD=70 $p<0,001$

Tablo 4' e göre deney grubu son test puan ortalaması ($\bar{x} = 50,75$ SS = 3,981) ve kontrol grubu son test puan ortalaması ($\bar{x} = 46,89$ SS = 4,566) dır. Deney ve kontrol gruplarının aileye yönelik son test puan ortalamaları arasında farkın anlamlı olduğu bulunmuştur ($p=0,000<0,05$). Bu bulgu deney ve kontrol gruplarındaki öğrencilerin aile ziyareti sonrasında “aile” ye yönelik tutum puanlarının deney grubu lehine anlamlı farklılık oluşturduğunu göstermektedir.

Deney ve kontrol gruplarının “öğretmenler” e yönelik son test puan ortalamaları arasında anlamlı farklılık olup olmadığını belirlemek amacıyla yapılan t- testi sonuçları Tablo 5 'te verilmiştir.

Tablo 5: Deney ve kontrol grubunun öğretmenlere yönelik son test sonuçları

Grup	N	X	SS	t
Deney	36	50,53	8,936	2,114
Kontrol	36	45,50	11,129	

SD=70 p<0,05

Tablo 5' e göre deney grubu son test puan ortalaması ($\bar{x} = 50,53$ SS 8,936) ve kontrol grubu son test puan ortalaması ($\bar{x} = 45,50$ SS 11,129) dır. Deney ve kontrol gruplarının öğretmenlere yönelik son test puan ortalamaları arasında farkın anlamlı olduğu bulunmuştur ($p=0,038<0,05$). Bu bulgu deney ve kontrol gruplarındaki öğrencilerin aile ziyareti sonrasında “öğretmenler” e yönelik tutum puanlarının deney grubu lehine anlamlı farklılık oluşturduğunu göstermektedir.

Deney ve kontrol gruplarının “okuldaki diğer insanlar” a yönelik son test puan ortalamaları arasındaki farkın anlamlı olup olmadığını belirlemek amacıyla yapılan t- testi sonuçları Tablo.6. da verilmiştir.

Tablo 6: Deney ve kontrol grubunun okuldaki diğer insanlara yönelik son test sonuçları

Grup	N	X	SS	t
Deney	36	51,61	4,045	12,648
Kontrol	36	36,28	6,046	

Tablo 6' ya göre deney grubu son test puan ortalaması ($\bar{x} = 51,61$ SS = 4,045) ve kontrol grubu son test puan ortalaması ($\bar{x} = 36,28$ SS = 6,046) dır. Deney ve kontrol gruplarının okuldaki diğer insanlara yönelik son test puan ortalamaları arasındaki farkın anlamlı olduğu bulunmuştur ($p=0,000<0,05$). Bu bulgu deney ve kontrol gruplarındaki öğrencilerin aile ziyareti sonrasında “okuldaki diğer insanlar” a yönelik tutum puanlarının deney grubu lehine anlamlı farklılık oluşturduğunu göstermektedir.

Sonuçlar ve Öneriler

Deney ve kontrol gruplarının ön test tutum puanları karşılaştırıldığında “aile”, “öğretmen” ve “okuldaki diğer insanlar” bölümleri için gruplar arasında farkın anlamlı olmadığı bulunmuştur. Aile ziyaretleri yapılan grubun son test puanları ile kontrol grubunun son test puanları arasında “aile”, “öğretmen” ve okuldaki diğer insanlar” bölümlerinin her üçünde de deney grubu lehine anlamlı farklılık bulunmuştur. Bu bulgulara dayanarak aile ziyaretlerinin çocuğun ailesine, öğretmenlerine ve okulundaki diğer insanlara karşı tutumunu olumlu etkilediği sonucuna ulaşılmıştır.

Bu sonucun ortaya çıkmasının nedenleri, öğrencinin evinde öğretmenlerini ve okul idarecisini görmesiyle onları kendine daha yakın hissetmeye başlamaları, kendileriyle daha fazla ilgilenmeye başladıklarını düşünmeleri ve onlara olan güveninin arttığını düşünmeleri olabilir. Daha önce yapılmış çeşitli çalışmalarda aile katılımının öğrencilerin okula yönelik tutumlarını arttırdığı sonucuna ulaşılmıştır (İpek, 2011; Wyrick and Rudasill, 2009).

Argon ve Kıyıcı (2012) da öğretmen görüşlerine dayalı yaptıkları çalışmada aile ziyaretlerinin öğrencilerin okula olan ilgilerini ve akademik başarılarını arttırdığı sonucu ortaya konulmuştur. Homby (2000)' nin yaptığı çalışmada okul aile ilişkilerinin öğrencilerin okula yönelik tutumlarını olumlu etkilediği sonucu ortaya konulmuştur.

Bu çalışmadan elde edilen sonuçlar daha önce yapılmış birçok çalışmayla paralellik göstermektedir (Christenson, 2003; Hornby and Witte, 2010).

Bu sonuçlar ışığında öğretmenlere aile ile işbirliği yapabilmek için aile ziyaretleri yapması önerilebilir. Yapılan aile ziyaretlerinde öğrenciye ait bazı bilgilerin istenildiği zaman görülebilmesi için çeşitli hazır formlar kullanılıp ziyarette edinilen bilgiler ve izlenimler kayıt altına alınabilir. Ayrıca velinin okulla işbirliğini daha fazla sağlamak amacıyla, aileye okulun talepleri veya okul- aile işbirliğinin önemi hakkında bilgiler verilebilir. Aile ziyaretlerine yönelik yapılacak nitel çalışmalarla öğrencilerin tutumlarının neden değiştiği, ya da aile ziyaretlerinde hangi konulara ağırlık verilmesi gerektiği ile aile ziyaretlerinin öğrencilerin akademik başarı düzeylerine etkileri araştırılarak yapılan ziyaretlerin daha verimli olması sağlanabilir.

Ayrıca bazı okulların öğrencilerinin evlerinin okula veya birbirlerinin evlerine uzak olması sebebiyle öğretmenlerin aile ziyaretleri yapmasında maddi imkanlar açısından zorluklar olabilir. Millî Eğitim Bakanlığı bu tür projelerde görev alan öğretmenlere maddi destek sağlayarak öğretmenleri bu işe gönüllü hale getirebilir veya araç tahsis ederek öğretmenlere aile ziyareti imkânı oluşturabilir.

Çalışma 2011- 2012 eğitim öğretim yılı ile sınırlı olup, aynı zamanda elde edilen bulgular örneklemeden alınan cevaplarla ve kullanılan ölçme araçlarıyla sınırlıdır.

Teşekkür

Bu çalışmanın ana teması olan aile ziyaretlerini içeren Yarın Sizdeyiz Projesinin hazırlanmasında ve bu çalışmanın da uygulanmasında sağladığı katkılardan dolayı Ağrı İl Millî Eğitim Müdürlüğüne ve proje sorumlusu Ağrı İl Millî Eğitim Şube Müdürü İshak HASANOĞLU' na teşekkürlerimizi sunarız.

Kaynakça

- Argon, T. ve Kıyıcı, C. (2012). "İlköğretim Kurumlarında Ailelerin Eğitim Sürecine Katılımlarına Yönelik Öğretmen Görüşleri." *Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi*. 19, 80- 95
- Aslanargun, E. (2007). Okul - Aile İşbirliği ve Öğrenci Başarısı Üzerine Bir Tarama Çalışması. *Manas Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 18, 119-135. Online: www.manas.kg
- Atabey, D. ve Tezel Şahin, F. (2009). "Okul Öncesi Eğitim Öğretmenlerinin Demografik Özelliklerine Göre Ailelerle Olan İletişim ve İşbirliğine Bakış Açılarının İncelenmesi." *Türkiye Sosyal Araştırmalar Dergisi*. 13 (1), 9- 28
- Aydoğan, İ. (2006). "İlköğretim Okullarında Okul-Çevre İlişkilerinin Düzeyi." *Sosyal Bilimler Araştırmaları Dergisi*. 2, 121- 136
- Baker, A. J. L., Piotrkowski, C. S. ve Brooks- Gunn, J. (1999). The Home Instruction Program for Preschool Youngsters (HIPPPY). *The Future of Children*. 9, 116- 133
- Balkar, B. (2009). "Okul-Aile İşbirliği Sürecine İlişkin Veli ve Öğretmen Görüşleri Üzerine Niteliksel Bir Çalışma." *Çukurova Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*. 3(36). 105- 123
- Bean, R. A., Bush, K. R., McKenry, P. C. ve Wilson, S. M. (2003). The Impact of Parental, Support, Behavioral Control, and Psychological Control on the Academic Achievement and Self-esteem of African American and European American Adolescents. *Journal of Adolescent Research*. 18, 523- 541
- Büyüköztürk, Ş. Kılıç - Çakmak, E. Akgün, Ö. E. Karadeniz, Ş. & Demirel. F. (2010). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri* (6. Baskı). Ankara: Pegem Akademi yayınları
- Ceylan, M. ve Akar, B. (2010). "Ortaöğretimde Okul-Aile İşbirliği ile İlgili Öğretmen ve Veli Görüşlerinin İncelenmesi." *Çankırı Karatekin Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*. 2. 43- 64
- Christenson, S. L. (2003). The Family- School Partnership: An Opportunity to Promote the Learning Competence of all Students. *School Psychology Quarterly*. 18(4). 454- 482
- Çırık, İ. (2010). İlköğretim 5, 6, 7 ve 8. Sınıf Öğrencilerinin Aldıkları Sosyal Destek Düzeylerinin İncelenmesi. *Yayınlanmamış Doktora Tezi*. İstanbul: Marmara Üniversitesi
- Cömert, D. ve Güleç, H. (2004). "Okul Öncesi Eğitim Kurumlarında Aile Katılımının Önemi: Öğretmen-Aile- Çocuk ve Kurum." *Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*. 6 (1). 131- 145
- Çelenk, S. (2003a). "Okul- Aile İşbirliği ile Okuduğunu Anlama Başarısı Arasındaki İlişki." *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*. 24, 33- 39
- Çelenk, S. (2003b). Okul Başarısının Ön Koşulu: Okul Aile Dayanışması. *Online: İlköğretim-Online*. 2(2). 28- 34
- Çelik, N. (2005). Okul-Aile İşbirliğinde Yaşanan Sorunlar. *Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi*. İstanbul: Marmara Üniversitesi
- Çelikkaleli, Ö., Balcı, F. A., Çapri, B. ve Büte, M. (2009). Teacher Views on the Sources of Students' Misbehaviours at Primary Schools. Online: *Elementary Education* 8(3), 625-636.
- Çepni, S. (2010). *Araştırma ve Proje Çalışmalarına Giriş* (5. Baskı). Trabzon: Yazarın Kendi Yayını
- Döş, İ. (2011). Ortaöğretim Öğrencilerinin Başarısızlık Nedenlerine İlişkin Öğretmen Görüşleri. *Milli Eğitim Dergisi*, 190. 72- 91
- Gunindi, Y., Tezel Sahin, F. ve Demircioğlu, H. (2012). Functions of the Family: Family Structure and Place of Residence. *Energy Education Science and Technology Part B: Social and Educational Studies*. 4 (1). 549- 556
- Gülcan, M. G. ve Taner, N. (2011). "Öğretmen Görülerine Göre İlköğretimde Ev Ziyaretlerinin Okul Başarısına Etkisi (Kahramanmaraş il örneği)." *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*. 22. 129- 144

- Hornby, G. (2000). *Improving parental involvement*. London: Cassell
- Hornby, G ve Witte, C. (2010). Parent Involvement in Inclusive Primary Schools in New Zealand: Implications for Improving Practice and for Teacher Education. *International Journal of Whole Schooling*. 6 (1). 27- 38
- İpek, C. (2011). "Velilerin Okul Tutumu ve Eğitime Katılım Düzeyleri ile Aileye Bağlı Bazı Faktörlerin İlköğretim Öğrencilerinin Seviye Belirleme Sınavları (SBS) Üzerindeki Etkisi." *Pegem Eğitim ve Öğretim Dergisi*.1 (2). 69- 79.
- Kahraman, P. B ve Derman, M. T. (2011). The Views of Primary School and Preschool Teachers About Home Visiting: A study in Turkey. *8th International Conference ERNAPE*. (29 June- 1 July 2011). Milano
- Keçeli- Kaysılı, B. (2008). "Akademik Başarının Arttırılmasında Aile Katılımı." *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Özel Eğitim Dergisi*.9(1), 69- 83
- Korkut, F. (2004). *Okul Temelli Önleyici Rehberlik ve Psikolojik Danışma*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Küçükşille, E. (2009). Parametrik Hipotez testleri. Ş. Kalaycı (Ed.), *spss Uygulamalı Çok Değişkenli İstatistik Teknikleri* (4.Baskı) içinde (73- 82). Ankara: Asil Yayın Dağıtım Ltd. Şti.
- Ömeroğlu, E. ve Can Yaşar, M. (2005). "Okul Öncesi Eğitim Kurumlarında Ailenin Eğitime Katılımı." *Bilim ve Aklın Aydınlanışında Eğitim Dergisi*. 6 (62).
- Özeke Kocabaş, E. (2005). The effects of a parent training on different dimensions of parent adolescent relationships. *Unpublisher Ph. D. thesis*. Ankara: Middle East Technical University
- Özeke Kocabaş, E. (2006). "Eğitim Sürecinde Aile Katılımı: Dünya' da ve Türkiye' deki Çalışmalar." *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*. 3(26), 143- 153
- Özgan, H. ve Aydın, Z. (2010). Okul-Aile İşbirliğine İlişkin Yönetici, Öğretmen ve Veli Görüşleri. *9. Ulusal Sınıf Öğretmenliği Eğitimi Sempozyumu*. (20 -22 Mayıs 2010), Fırat Üniversitesi, Elazığ.
- Sevinç, M. (2003). *Erken Çocuklukta Gelişim ve Eğitimde Yeni Yaklaşımlar*. İstanbul: Morpa Kültür Yayınları
- Şahin, F. T ve Turla, A.(2003). *Okul Öncesi Eğitim Kurumlarında Yapılan Aile katılımı Çalışmalarının İncelenmesi*. OMEP Dünya Konsey Toplantısı ve Konferansı ve Bildiri Kitabı. 1. 379-392.
- Tezel Şahin, F. ve Ünver, N. (2005). "Okul Öncesi Eğitim Programına Aile Katılımı." *Kastamonu Eğitim Dergisi*. 13(1). 23- 30
- Wanat, C. L. (1997). Conceptualizing Parental Involvement from Parents' Perspectives: A Case Study. *Journal for a Just and Caring Education*. 3(4). 433- 459
- Wyrick, A. J. ve Rudasill, K. M. (2009). Parent Involvement as a Predictor of Teacher-Child Relationship Quality in Third Grade. *Early Education and Development*, 20(5), 845-864.
- Yavuz, S. ve Yücesahin, M. M. (2012). "Türkiye' de Hanehalkı Kompozisyonlarında Değişimler ve Bölgesel Farklılaşma." *Sosyoloji Araştırmaları Dergisi*. 15(1), 76- 118
- Yazar, A., Çelik, M. ve Kök, M. (2008). "Aile Katılımının Okul Öncesi Eğitimde Ve 2006 Okul Öncesi Eğitim Programındaki Yeri. *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*." 12(2). 233- 243
- Yıldırım, M. C. ve Dönmez, B. (2008). "Okul-aile İşbirliğine İlişkin Bir Araştırma: İstiklal İlköğretim Okulu Örneği" Online: *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi* (), 7(23), 98-115.

AFFECT OF PARENT VISITING ON ATTITUDE TOWARD PUPILS' SCHOOL AND THEIR FAMILY

Abdullah KAPLAN**

Mesut ÖZTÜRK***

Eren ERTÖR****

Abstract

Aim of this study find out affect on attitude toward pupils' parent, teachers and their school admiration of parent visiting, it is made pupils' home by teacher. Seventy- two students who they 6th -8th grade are selected with purposeful sampling method and this study is applied an elementary school in Ağrı in 2011- 2012 Academic year. Under the leadership class guidance teacher, guidance teacher and school admirations join visit of some parent. Research method is the randomized pretest- posttest control group design into the true experimental design. According to the finding out posttest attitude toward pupils' parent, teachers and their school admiration alter positively. As a result of this study was carried out by teachers, parent visiting has been concluded that a positive effect on students' attitude towards school.

Keyword: Attitude toward school, parent visiting, home-school cooperation

A Part of this study was presented in the 11th National Class Teacher Education Symposium.

* Assoc. Prof. Dr.; Atatürk University, Department of Primary School Maths Teaching, Erzurum

** Teacher; Science and Arts Center, Gümüşhane

*** Lecturer; Ağrı İbrahim Çeçen University, Department of Child Development, Ağrı